

המוסד לביטוח לאומי

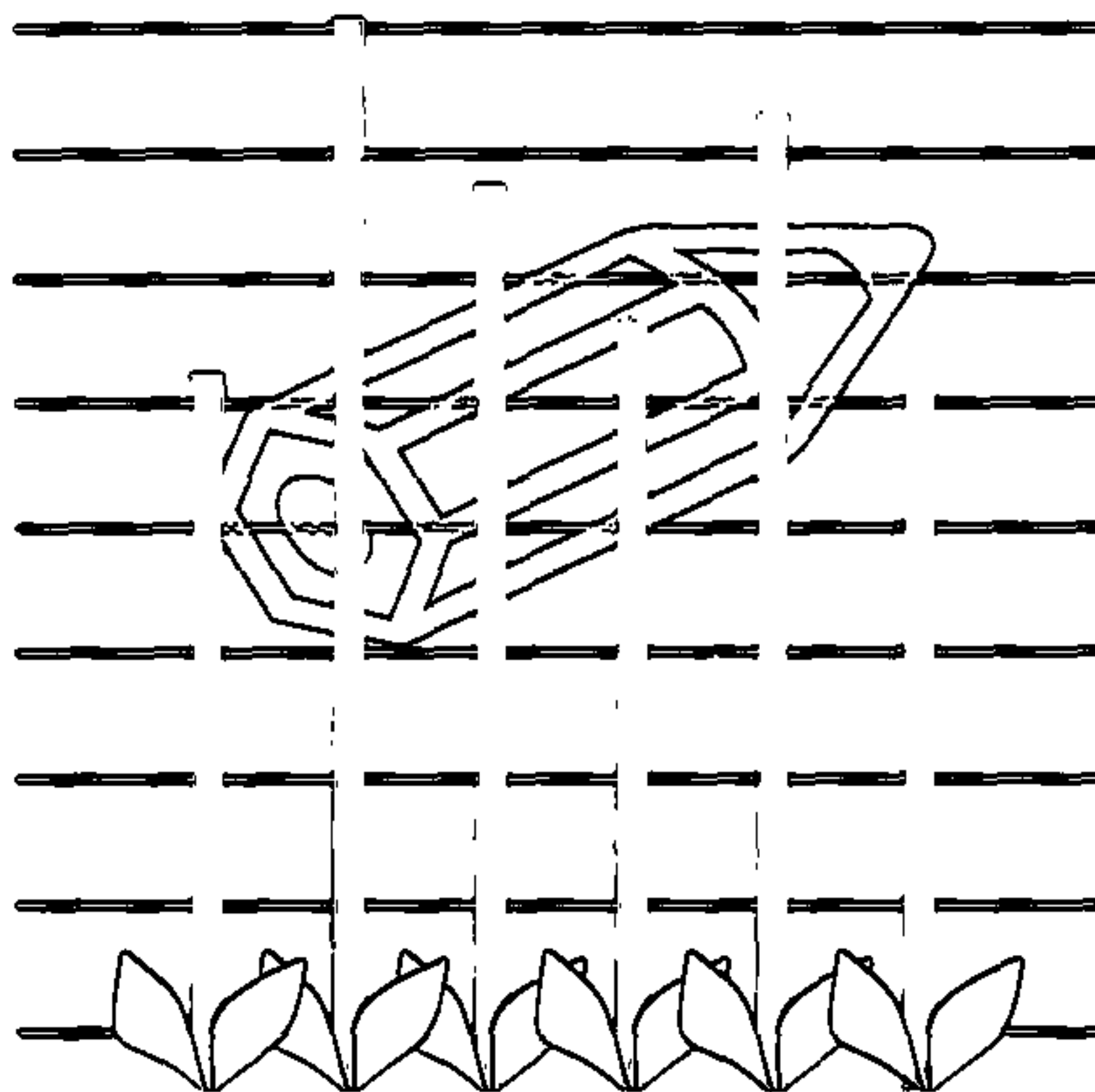
סקרים מנהליים

המחלקה למפעלים מיוחדים:

דו"ח לשנים 1996-1997

מאת:

שרית בייץ-מוראי

פנימי

מס' 39

המוסד לביטוח לאומי
מינהל המחקר והתכנון

המחלקה למפעלים מיוחדים:
דו"ח לשנים 1996-1997

שרית בייץ-מוראי

ירושלים, סיון תשנ"ח, יוני 1998

ה ק ד מ ה

המוסד לביטוח לאומי שותף זה כ-25 שנים לפיתוח מודלים חדשניים וניסיוניים של שירותי רווחה לאוכלוסיות השונות.

סיוע זה מתאפשר באמצעות הענקה על פי סעיף 36 לחוק. בשנת 1997 הופעלו 24 פרויקטים ניסיוניים שונים ברחבי הארץ, ויותר מ-70 היו בשלבי טיפול שונים. בין פרויקטים אלה יש תוכניות לאוכלוסיות בסיכון, כגון דירות קלט לנשים בסיכון, תוכניות לניצולי שואה ולילדי מכורים לסמים. אלה רק מספר דוגמאות לעשרות תוכניות שהוגשו למוסד לביטוח לאומי על ידי גורמים מקצועיים שונים, המנסות להתמודד עם בעיות ולתת מענים לצרכים שונים באוכלוסייה.

אנשי המקצוע האחראיים למימוש הענקה בפועל הם עובדי המחלקה למפעלים מיוחדים במינהל המחקר והתכנון.

אני שמח להעביר לעיונכם דו"ח המסכם את פעילות המחלקה למפעלים מיוחדים בשנים 1996-1997, במסגרת פרסומי הסקרים המינהליים של מינהל המחקר והתכנון.

הסקר מציג את היקף הפעילות ותחומיה בענפים השונים ומציג מקצת מהשאלות המקצועיות הכרוכות בעבודת המחלקה.

הדו"ח נכתב על ידי מנהלת המחלקה, גבי שרית בייץ-מוראי, בסיוע סגנית המחלקה, הגבי כרמלה קורש-אבלגון ורכזות מפעלים מיוחדים הגבי טניה ליף והגבי דבי יוסף.

ברצוני להביע תודה מיוחדת לתרומתן הייחודית והמקצועית בביצוע תפקיד חשוב זה.

תודה והערכה מיוחדת לגבי שולי בר, עובדת מינהל המחקר והתכנון, על יוזמתה ותרומתה למיחשוב עבודת המחלקה.

שלמה כהן

סמנכ"ל מחקר ותכנון

תוכן ענינים

1	מבוא
3	היקף הפעילות
7	תחומי הפעילות
9	תוכניות והצעות שנדחו
12	הערכה מחקרית
14	שינויים ושיפורים מינהליים ומקצועיים במחלקה
	סיכום ודיון

1. תוכניות שפעלו במהלך 1996-1997 נספחים :
2. ישובים שבהם הופעלו התוכניות
3. תוכניות בטיפול המחלקה בשנים 1996-1997
4. גופי מחקר לפי תוכנית, בשנים 1996-1997
5. שלבים בהתפתחות מפעל מיוחד

מבוא

דו"ח זה מסכם את הפעילות של המחלקה למפעלים מיוחדים במהלך השנים 1996-1997.

יעודה של המחלקה, לסייע בהרחבה ובשיפור של שירותי רווחה לאוכלוסייה על ידי סיוע משולב של מימון, הדרכה מקצועית והערכה מחקרית לתוכניות חברתיות בעלות אופי חדשני וניסיוני.

על מנת להשיג יעד זה עבודת המחלקה כוללת את המרכיבים הבאים :

- פעולות יזומות לאיתור גורמים ושותפים פוטנציאליים להגשת תוכניות.
- הדרכה והכוונה למגישי ההצעה בכתבת התוכנית.
- השתתפות פעילה בעיצוב השירות החדש בתקופה הניסיונית.
- ביצוע מטלות פיקוח ובקרה על ידי מעקב תקציבי ודיווח לוועדות שאישרו את התוכניות.
- אחריות להערכה המחקרית המלווה את התוכניות.
- סיוע בהפצת תוכניות על ידי הוצאת דפי מידע, ייזום עריכת ימי עיון ופרסום דוחות מחקר.

ניתן לאפיין את השנים 1996-1997 על ידי שתי מגמות עיקריות :

1. הרחבה משמעותית של היקף הפעילות הכללית של המחלקה. הרחבה זו באה לידי ביטוי במספר התוכניות הנמצאות בשלבי טיפול שונים ובמספר התוכניות הפועלות בשטח, בכניסה לתחומים מקצועיים חדשים ובהרחבת קשרים מקצועיים (פירוט ראו בפרק תחומי הפעולות).

2. פיתוח היבטים מינהליים בתחומים של פיתוח העשרה והכשרת כוח אדם, שינויים בשיטות ובתהליכי עבודה.

השינויים הנ"ל הביאו לגידול משמעותי בהיקף הסיוע הכספי לתוכניות השונות. בשנת 1997 הגיעו ההעברות הכספיות לטובת התוכניות ל-5,162,601 ש"ח לעומת 1,360,187 ש"ח בשנת 1996 ו-1,357,748 ש"ח בשנת 1995.

יש לציין שהגידול בהיקף הפעילות לא לווה בהגדלת מצבת כוח האדם המועסק במחלקה, עובדה המחייבת התאמה ושינויים בדפוסי העבודה המקצועיים והמינהליים במחלקה.

אחד החששות הרציניים הוא, שלגידול הכמותי יהיה "מחיר" מבחינת יכולת ההשקעה המקצועית של העובדים בליווי כל תוכנית ותוכנית בשלבי הפיתוח, הביסוס וההטמעה.

בצד חששות אלה, קיים גם צורך מתמיד לבחון את הגדלת אפשרויות הסיוע על רקע הצרכים החברתיים המשתנים ולהביא להתאמה טובה יותר בין צרכים אלה לבין המנדט שניתן למחלקה.

בנוסף, המחלקה הופכת להיות יותר ויותר כתובת מקצועית ליוזמות בתחום העשייה החברתית, והצורך במציאת אפשרויות הסיוע גדל כל הזמן.

בדיונים מעמיקים במינהל המחקר והתכנון סוכס, שלאחר יותר מ-20 שנות ניסיון ועשייה יש מקום לבצע שינויים משמעותיים בתקנון של המחלקה.

סעיפי השינוי המוצעים הם:

- הגדרת משך הסיוע - אפשרות להאריך את מתן הסיוע עד ל-3 שנים.
- הרחבת ההגדרה של תוכנית ניסיונית גם לתוכניות המופעלות כיום במתכונת מצומצמת, מקומית, שאינן מגובשות עדיין כתכנית שיטתית-ממוסדת.
- לאפשר להטמיע ולהרחיב תוכניות שאושרו כמפעל מיוחד במקומות נוספים על מנת לעודד פיתוח ארצי.
- הגמשה בדרישה לקבלת התחייבות למימון בתום התקופה הניסיונית.

ההצעות הנ"ל נשארות נאמנות לקריטריונים של מפעל מיוחד כ"ניסוי חברתי", אולם הן מרחיבות את אפשרויות הסיוע ואת ההתאמה לצרכים בשטח.

מטרות

לדו"ח זה מספר מטרות:

1. הצגת עבודת המחלקה מבחינת: מספר התוכניות, תחומי הפעילות, ענפים ותקציב.
2. הצגת השינויים המבניים והתכניים שחלו במחלקה תוך הצגת מגמות והמלצות לעתיד.
3. הצגה ודיון בתוכניות שנדחו בשלבי האישור הסופי.
4. הצגה ודיון במחקרי הערכה המלווים את התוכניות.

היקף הפעילות

תוכניות בטיפול

אל המחלקה למפעלים מיוחדים מגיעות פניות רבות, חלקן בטלפון וחלקן בכתב. הטיפול בתוכניות כולל מספר שלבים (ראה נספח מס. 5). הטיפול בתהליך הייזום והשיווק מתבטא במתן הסברים והבהרות בטלפון, בהרצאות ובהשתתפות בימי עיון וכנסים של גורמים מקצועיים שונים, וכן בפגישות עם גורמים שונים במטרה לזהות צרכים, נושאים ותוכניות העשויים להתאים להגשת הצעה למחלקה.

בממוצע ישנן מדי חודש בין 5 ל-10 פניות חדשות, כאשר רק בחלק מהמקרים מוגשת תוכנית בכתב.

הטיפול בתהליך האישור כולל עבודה אינטנסיבית משותפת עם הגוף היוזם בהכנת התוכנית כגון: השתתפות בישיבות הבהרה, הנחיה ומתן הערות לתוכנית הכתובה, בדיקת התקציב המוגש, הצגת התוכנית בוועדות המאשרות - הוועדה המקצועית והציבורית - הכנה לאישור התוכנית על ידי השר, והכנת הסכם התקשרות משפטית עם הגוף הפונה.

הטיפול בתהליך ההפעלה כולל השתתפות פעילה בעיצוב התוכנית, השתתפות בוועדת ההיגוי, פיקוח ובקרה תכניים ותקציביים במהלך כל תקופת הניסוי, קשר עם הגוף המחקרי, אחריות מקצועית למחקר המלווה, סיוע בפרסום ובהטמעת התוכנית.

מצ"ב לוח המפרט את התוכניות בטיפול (רק אלה שנשלחו בכתב) ואלה שפעלו בשנים 1996-1997.

לוח מס' 1: תוכניות שפעלו ותוכניות בטיפול, לפי ענף

מספר ישובים***	1997		1996		ענף
	בביצוע**	בטיפול	בביצוע**	בטיפול*	
2	2	3	2	3	אבטלה
13	5	38	3	21	אמהות
9	4	13	3	10	זו"ש
25	10	18	9	31	ילדים
27	3	32	3	16	נכות
67	24	104	20	81	סך הכל

* התוכניות בטיפול כוללות את כל שלבי הטיפול השונים.
 ** כולל תוכניות שפעלו גם חלק מהשנה.
 *** היישובים כוללים מועצות אזוריות.

הלוח מאפשר לראות את הגידול משנת 1996. לשנת 1997 במספר התוכניות שטופלו, ובעיקר בענף אימהות ונכות.

לוח מס' 2: מספר התוכניות שפעלו, לפי שנה*

1997	1996	1995	1993	1991	
**24	20	11	10	6	מספר תוכניות

* לפירוט תוכניות לפי ענפים ראו נספח מס' 1.
 ** בשנת 1997 הסתיימו 7 תוכניות והתחילו 10 תוכניות חדשות. יתר התוכניות החלו בשנים קודמות ונמשכו.

לגבי לוח מס. 2 יש להדגיש, שהבשלת תוכניות מאז הפנייה הראשונה ועד לתאריך ההפעלה נמשכת בממוצע כשנה. חלק מהתוכניות מופעלות בישוב אחד, וחלקן בישובים רבים. בשנה האחרונה מושם דגש על ביצוע אותה תוכנית במספר ישובים בארץ (לפרוט ראו נספח). בשנת 1997 פעלו 23 תוכניות ניסיוניות ביותר מ-60 ישובים שונים בארץ, ב-3 מועצות אזוריות, בישוב בדואי אחד ובמספר ישובים ערביים. בערים הגזולות כגון תל אביב, ירושלים, חיפה ואשדוד פעלו בו זמנית מספר תוכניות ניסיוניות.

תוכניות המובאות לאישור הוועדות

להלן נציג את מספר התוכניות שנדונו בוועדות המקצועיות ובוועדות הציבוריות וסוגי ההחלטות שהתקבלו בוועדות אלה.

לוח מס' 3: החלטות של הוועדות המקצועיות, לפי שנה

שנה	אושרו	נדרשו תיקונים	נדחו	נערך דיון עקרוני	נערך דיון בתוכניות שפועלות	סה"כ
1996	8	4	1	1	-	*14
1997	9	7	6	4	3	29

* לגבי 2 תוכניות בשנה זו התקיים יותר מדיון אחד, ולכן מדובר ב-14 תוכניות.

לגבי ההחלטות יובהר, שבדרך כלל הדרישה לערוך לתיקונים באה על רקע הסכמה עקרונית לאשר את התוכנית, אך לאחר שינויים בהיבטים הבאים: זמן התוכנית, תקציב, כוח אדם וכו'. הערות חברי הוועדה מועברות ליזמים. בדרך כלל היזמים מגישים תוכנית מתוקנת שמובאת לדיון חוזר בוועדה.

במהלך 1996 התקיימו בנושא המפעלים המיוחדים 4 ישיבות בוועדות הציבוריות. ב-2 ישיבות ניתן דיווח כללי וסקירה על הפרויקטים שפועלים. 3 תוכניות אושרו, ולגבי אחת התקיים דיון עקרוני. בשנת 1997 התקיימו בנושא המפעלים המיוחדים 8 ישיבות בוועדות הציבוריות שבהן אושרו 9 תוכניות, לגבי 3 תוכניות נמסר דיווח על פעילותם, ולגבי 2 התקיים דיון עקרוני.

לוח מס' 4: החלטות של הוועדות הציבוריות

שנה	אושרו	נדרשו תיקונים	נדחו	דיון עקרוני	דיון בתוכניות שפועלות	סה"כ
1996	3	-	-	1	-	4
1997	9	2	-	-	3	14

כל התוכניות אושרו על ידי הוועדות הציבוריות. מחציתן התחילו לפעול כבר ב-1997 והיתר מתוכננות להתחיל ב-1998.

תקציב

בשנת 1996 היה ניצול תקציבי של 7.5% בלבד, ואילו ב-1997 שיעור הניצול הגיע ל-23.4%.

חשוב להדגיש, שיש להתייחס בזהירות רבה לנתון של שיעור הניצול מאחר שהתקציב השנתי גדל על פי צרכים משתנים ולפי אומדנים לגבי תוכניות עתידיות. ההוצאה הכספית השנתית ומספר התוכניות המטופלות מהווים אינדיקטור מהימן יותר להערכת היקף הפעילות ולהשוואתו.

התקציב משקף את המגמות הבאות:

- הפעילות מתרכזת בחמישה ענפים.
- בענפים בהם יש קרנות אחרות (סיעוד ונפגעי עבודה) אין פניות רבות למחלקה, והתוכניות בענף נכות הן פרי יוזמות של המחלקה בנוסף הוחל בפיתוח תוכניות משותפות עם הקרן לפיתוח שירותים לנכים שהניבה גם פרויקטים משותפים.
- רוב התוכניות והתקציב הם בענף אמהות וילדים.

לוח מס' 5: תקציב לשנים 1996-1997 (ש"ח), לפי ענף

התחייבות*	1997			1996			ענף
	אחוז הניצול	הוצאה	תקציב מאושר	אחוז הניצול	הוצאה	תקציב מאושר	
779,431	20.8	263,415	1,269,000	41.1	297,194	723,000	זוי"ש
3,793,839	34.4	860,853	2,501,000	18.0	397,000	2,200,000	נכות
-	-	-	479,000	-	-	421,000	סיעוד
-	-	-	234,000	-	-	206,000	נפגעי עבודה
6,143,063	19.6	1,142,019	5,833,000	3.4	177,000	5,130,000	אימהות
4,125,926	87.7	1,459,413	1,668,000	30.4	446,000	1,467,000	ילדים
-	20.0	1,436,951	7,168,000	0.07	44,000	6,304,000	אבטלה
-	-	-	2,850,000	-	-	3,148,000	בש"ם
14,842,259	23.4	5,162,617	22,002,000	7.5	1,476,000	19,599,000	סך הכל

* החתויבות כוללת את יתרת התשלומים לתוכניות שפועלות ותקציב תוכניות שאושרו בוועדות המקצועיות, נכון למחירי אפריל 98.

תחומי הפעילות

אימהות

התוכניות המטופלות בענף הן משני סוגים עיקריים:

1. תוכניות המיועדות לפיתוח שירותים ישירים לנשים.
2. תוכניות המיועדות לבוגרים אחרים במשפחה (אבות). מבחינה זו חלק מהתוכניות הן תוכניות המיועדות לחיזוק התא המשפחתי או לחיזוק הקהילה הרחבה.

שתי תוכניות חדשניות החלו לפעול בשנת 1997 "בית לגברים מכים" ו"דירות קלט לנשים בסיכון". שתי תוכניות אלה מהוות נדבך נוסף בפיתוח רשת הגנה לנשים הסובלות מאלימות במשפחה. פרויקטים קודמים בתחום זה היו פיתוח מקלט לנשים בסיכון וסדנאות לגברים אלימים.

שתי תוכניות נוספות שקיבלו חיזוק היו בתחום של העצמת הקהילה. בשכונות מצוקה על ידי גיבוש מתנדבים שפועלים לטובת השכונה ומתן מידע בנושא זכויות ויעוץ.

יש לציין, שבשנים 1996-1997 טופלו במחלקה כ-50 תוכניות חדשות. 10 מהן נדונו בוועדה המקצועית. 5 אושרו ואמורות להתחיל לפעול ב-1998.

ילדים

כפי שצוין לעיל, מספר התוכניות הגדול ביותר הוא בענף ילדים. בשנת 1997 פעלו 10 תוכניות, ועוד כ-50 טופלו במהלך השנתיים האחרונות.

בין התוכניות שפעלו בתחום ניתן להבחין בתוכניות המיועדות לפתח שירותים בעלי אופי אוניברסלי ובתוכניות המיועדות לקבוצות סיכון שונות.

בין התוכניות האוניברסליות יותר ניתן להזכיר את התוכנית של ארגון זהב"י ופיתוח ספריות מודרכות באזורים חקלאיים ובעיר רהט.

בין התוכניות היעודיות יש להזכיר את הפיתוח של מרכז יעוץ ומידע של ארגון אבי"י, הפעלת תנועות נוער לשילוב ילדים מנותקים, טיפול בילדים שנפגעו מינית, ילדים עדים לאלימות, עברייני מין צעירים, הקמת מרכז לילדים בסיכון במגזר הערבי וכו'.

זקנה ושירים

ב-1997 פעלו 4 תוכניות פעלו ו-13 תוכניות נוספות טופלו במחלקה. גם בתחום זה ניתן לעשות הבחנה בין תוכניות בעלות אופי אוניברסלי לתוכניות המיועדות לאוכלוסיות בסיכון.

בין התוכניות האוניברסליות יש לציין תוכנית לפיתוח טלויזיה קהילתית לקשישים באזור הצפון וניסיון לפתח תעסוקה לקשישים באזור חקלאי.

התוכניות לאוכלוסיות בסיכון היו לשם פיתוח שירותי תמיכה לניצולי שואה ולקשישים הסובלים מירידה בזיכרון.

דגש מיוחד הושם על הניסיון לפתח בשיתוף גורמים נוספים תוכניות לאלמנות ושירים במגזר הערבי.

נכות כללית

במהלך 1997 פעלו 3 תוכניות בתחום של נכות, וכ-30 תוכניות נוספות טופלו במחלקה. 4 מהן עברו את אישור הוועדות השונות ואמורות להתחיל ב-1998.

גם בענף נכות התמקדו התוכניות בילדים עם צרכים מיוחדים: חינוך מיני לילדים חרשים, טיפול לילדי מכורים לסמים וצהרון משולב עם ילדים מחינוך מיוחד. במוקד הפעילות ב-1997 היה בדיקתן ופיתוחן של תוכניות שילוב מסוגים שונים.

מוקד נוסף שמתפתח בתחום הוא פיתוח תוכניות למבוגרים, כגון הקמת קווי מצוקה של ערין לאוכלוסייה הערבית ופיתוח מודל לגמילת אלכוהוליסטים.

אבטלה

התוכנית העיקרית שפעלה ב-1997 היתה עידוד עסקים קטנים למובטלים. דגש מיוחד הושם ב-1997 על פיתוח קשרים עם שירות התעסוקה בניסיון לקדם את הגשת התוכנית בענף.

תוכניות והצעות שנדחו ו/או לא הבשילו

בתהליך הטיפול בפניות לקבלת סיוע במסגרת המפעלים המיוחדים ישנן תחנות שבהן מתקבלות החלטות לאשר או לדחות הצעות.

בחלק מהתחנות התשובה הסופית מותנית בביצוע תיקונים ושינויים בתוכנית המקורית.

יש להדגיש, שבמקרים מסוימים הפסקת הטיפול היא החלטה של היוזם ולא דווקא של המוסד. ניתוח הסיבות להחלטה לדחות תוכניות מיועד לענות על השאלה באיזו מידה ההחלטות תואמות את הקריטריונים העיקריים של המפעלים המיוחדים. בנוסף תוצגנה הסיבות להקפאה או להפסקת תהליך ההגשה למחלקה על ידי הגורמים מהקהילה.

דחיות שהוחלט עליהן במחלקה למפעלים מיוחדים

ניתן למיין את סיבות הדחייה העיקריות ל-3 קבוצות עיקריות:

- בקשות לבנייה, שיפוצים והצטיידות בלבד.
- בקשות הנוגעות לפיתוח ארגוני, הקמת עמותה, הכשרת כוח אדם בלבד, תוספת תקנים או פיתוח תוכנות מחשב מיוחדות.
- בקשות למימון שירות קיים, לא ניסיוני, הפועל בצורה דומה או במתכונת דומה במקומות שונים, או שירות שהפעלתו נמצאת באחריות המלאה של משרד ממשלתי אחר.

יש לציין שרוב הפניות מגיע משתי הקבוצות האחרונות. מדובר במגוון גדול של פניות, כגון סיוע במימון חוגים שונים במתנ"סים או במועדונים, שיעורי עזר לילדים מטעם ארגונים שונים, קורסים לאוכלוסיות שונות וכו'.

לגבי תוכניות אלה קשה להצביע על אלמנט חדישני הקיים בהם, בין אם בתחום ההתערבות, בסוג האוכלוסייה וכו'. בשנת 1996 טיפלה המחלקה בכ-25 פניות כאלה, ובשנת 1997 בכ-30 פניות שהוגשו בכתב.

---

1 רוב התוכניות שנדחו לא הוכנסו למערכת הממוחשבת.

דחיות שהוחלט עליהן בוועדות מקצועיות

בשנת 1996 דנו הוועדות ב-14 תוכניות, ואחת מהן נדחתה.

בשנת 1997 דנו הוועדות המקצועיות ב-29 תוכניות. 6 מהן לא אושרו. התוכניות שנדחו היו בתחום העבודה של כל הענפים. לגבי תוכניות רבות הוצעו תיקונים ושינויים, והתקיימו דיונים חוזרים. לגבי חלק מהתוכניות החלטת הדחייה התקבלה רק לאחר שהתקיימו יותר מדיון אחד, או שהתקבלה גם חוות דעת מקצועית חיובית.

סיבות הדחייה היו:

- הבקשה היתה לפיתוח שירות הנמצא באחריות גורם אחר (כגון תוכנית מניעה בנושא בריאות).
- התוכנית נמצאה כבלתי חדשנית (כגון בקשה להקמת מרכז תעסוקה לעולים).
- הבקשה היתה מיועדת בעיקר לפיתוח תוכנת מחשב.

דחיות בוועדות ציבוריות

בשנים 1996 ו-1997 לא היו תוכניות שנדחו על ידי הוועדות הציבוריות.

לגבי שתי תוכניות הוקמו תת-ועדות, ואלה הציעו שינויים בתוכנית המקורית. לגבי מספר תוכניות התקיים יותר מדיון אחד.

ניתוק מגע על ידי היזמים

במהלך השנים 1996 ו-1997 כ-20 תוכניות בנתחומים שונים לא הגיעו לדיון והחלטה בוועדה המקצועית למרות העידוד וההשקעה הרבה שהושקעו בגיבושן על ידי עובדי המחלקה.

בתהליך זה התקיימו פגישות רבות, ניתן יעוץ, נדונו תוכניות ראשוניות, ובכל זאת התוכניות "לא התרוממו מעל השטח" והגורם ניתק מגע.

ניתן להציע מספר הסברים לתופעה זו.

- חלק מהגורמים מצליחים לפתח את השירות ללא הסיוע של המוסד לביטוח לאומי ומעדיפים לא להמתין עד לסיום תהליך האישור.

- הגורמים מתקשים להגיש התחייבויות לגבי המשך המימון בתום התקופה הניסיונית, ולכן מתקבלת החלטה שלא להמשיך בתהליך.
- הגורמים מחליטים להקפיא את התהליך מסיבות פנימיות-ארגוניות או בשל שינויים בסדרי העדיפויות של הארגון.
- הגורמים מתקשים לגבש תוכנית מפורטת בשל העדר יכולת וידע מקצועיים בארגון.
- הגורמים מתקשים לגבש תוכנית מפורטת בשל בעיות של משאבים (כח אדם וזמן) למרות שיש להם היכולת המקצועית.

מפירוט הסיבות דלעיל עולה, שחלקן קשורות להחלטות פנימיות של הארגון עצמו או ליכולתו המקצועית, וחלקן קשורות לתנאים ולדרישות שמציבה המחלקה.

הדרישות קשורות, כאמור, להתחייבויות להמשך המימון בתום הניסוי ולהגשת תוכנית מפורטת ומקצועית.

הדרישה להצגת התחייבות בכתב קשורה לתפיסה, שיש לחזק את המחויבות לפיתוח שירות בר-קיימא ולא להסתפק רק בהתחייבות לביצוע ניסוי חד-פעמי. דרישה זו נתקלת בקשיים אמיתיים של ארגונים שונים הפועלים לפי תקציב שנתי בלבד, בשל חוסר ודאות קשה להם להתחייב לגבי היקף התקציבים שיעמדו לרשותם בעתיד, וקשה להם לחזות בבירור האם לא יחולו שינויים בסדר העדיפויות שלהם או שינויים אחרים. הטענה העיקרית של ארגונים שונים היא ש"הצלחה" של הפרוייקט היא במקרים רבים ערובה להמשכיות, ולכן אין צורך לדרוש מהם התחייבות מראש.

לאחרונה קיימת נטייה לדון מחדש בדרישה זו ולהציב במקומה דרישה מציאותית יותר.

לגבי הדרישה להגשת תוכנית מקצועית ומפורטת אין מקום לפשרות. הבעיה היא שבמקרים רבים מי שאמור לכתוב את התוכניות הם העובדים הבכירים, ולא תמיד יש באפשרותם להשקיע את הזמן הדרוש לכך.

הערכה מחקרית

המחקר המלווה את התוכניות שאושרו¹ הינו בעיקר מחקר יישומי. תפקידו העיקרי לתעד ולעקוב בצורה שיטתית אחר התפתחות התוכנית, לבחון את תהליך ביצועה ולהעריך את תרומתה לאוכלוסיית היעד.

המחקר אמור להיות מחקר מעצב אשר מאפשר שינויים ושיפורים במהלך ההפעלה.

מטרות

מאחר ומפעל מיוחד מוגדר "כניסוי בפיתוח שירותים חברתיים", יש חשיבות רבה למעקב ולליווי התהליכים המתרחשים בזמן פיתוח השירות וכן לניסיון להעריך את התפוקות והתרומות לאוכלוסייה.

מכאן שלהערכה מחקרית של המפעלים המיוחדים יש מספר מטרות:

1. לסייע בהגדרה אופרטיבית של יעדי התוכנית.
2. להעריך את מידת השגת מטרות התוכנית מבחינת התרומה לאוכלוסייה.
3. לספק היזון חוזר למוסד לביטוח לאומי, ליוזמים ולשותפים בביצוע במהלך ההפעלה הניסיונית.
4. לזהות נקודות חוזק וחולשה בתהליך ולהציע רעיונות לשיפור.
5. לסייע בהפצה ובהטמעת התוכנית באמצעות כתיבת דו"ח מסכם אשר מופץ לגורמים מקצועיים.

בשנתיים האחרונות נעשו מספר פעולות יזומות להגדלת מאגר גופי המחקר שאליהם ניתן לפנות ולבקש הצעת מחקר. תהליך הפנייה לגופים נעשה לאחר המלצת הפרוייקט ואישור תקציב המחקר על ידי הוועדה הציבורית וקבלת אישור השר לתוכנית.

לשם ביצוע ההערכה מחקרית נעשית הפנייה למספר גורמים (3 או 4) על פי תחומי התמחותם, ניסיונם המקצועי ואיכות עבודתם במחקרים חברתיים קודמים. הזמנה לקבלת הצעות נעשית על גבי טופס אחיד ובו פרוט דרישות המחקר, שיטות הערכה ותקציב המחקר. לבקשה מצורפת התוכנית שאושרה.

---

1 לפרוט גופי המחקר המבצעים ליווי מחקרי בשנים 1996/7 ראו נספח מס' 4.

המגישים מתבקשים בהצעות לפרט את מערך המחקר, שלבי המחקר, כלי המחקר וכן לוח זמנים לביצוע. כן נדרש הגוף המחקרי לספק תפוקות תקופתיות בצורה של דו"חות ביניים ודו"חות מחקר סופיים.

לאחר קבלת ההצעות מתקיים דיון בוועדת מחקר מיוחדת במינהל המחקר והתכנון לצורך בחירת הגוף החוקר. תקציבי המחקר משקפים את גודל הפרוייקט, את מורכבותו ואת גודל האוכלוסייה הנחקרת.

מתכונת הליווי המחקרי

מחקר הערכה מלווה את התוכניות משלבי ההקמה הראשוניים ועד לסיום התקופה הניסיונית.

הגוף המעריך שותף לוועדת ההיגוי המלווה את הפרוייקט. כלי המחקר, דו"חות הביניים והדוח הסופי מועברים לעיון ולהערות של המחלקה למפעלים מיוחדים לפני גיבוש הדו"ח הסופי.

דו"חות הביניים והדו"ח הסופי מועברים לדיון בוועדת ההיגוי ומהווים כלי מקצועי לעיצוב ושיפור השירות גם במהלך הפעילות. בסיום התוכנית דואג המוסד לביטוח לאומי להפצת הדו"ח הסופי בקרב מתכנני מדיניות הרווחה, אוניברסטאות ואנשי מקצוע.

בימים הקרובים יצא לאור אוגדן המרכז את כל הפרסומים שיצאו במסגרת הסידרה של "מפעלים מיוחדים".

שינויים ושיפורים מינהליים ומקצועיים במחלקה

השנתיים האחרונות אופיינו בשינויים מינהליים ומקצועיים שהונהגו בעבודת המחלקה במטרה לקדם את המטרות הבאות:

- להפיץ ולשווק את אפשרויות הסיוע.
- לתת בידי עובדי המחלקה כלים מקצועיים להתמודד עם ריבוי המטלות.
- לפתח אמצעי עזר ושיטות עבודה לייעול העבודה והכנסת סטנדרטיזציה במתכונת העבודה.

פעולות שיווק שבוצעו

1. הוצאת חוברת חדשה ומעודכנת על המפעלים המיוחדים.
2. הוצאת טפסי פנייה חדשים.
3. יידוע מנהלי סניפים אודות מפעלים הפועלים באזור הסניף.
4. השתתפות בימי עיון וכנסים לעובדים שונים במוסד ומחוצה לו (עובדי שיקום, עובדים קהילתיים, הג'וינט וכו').
5. הוצאת אוגדן של כל פרסומי המחלקה.

הכשרה מקצועית

ביוזמת מנהלות הקרנות במוסד ובסיוע מחלקת ההדרכה התקיימו בשנת 1997 ימי הדרכה לכל עובדי הקרנות.

ההשתלמות הייחודית התמקדה בהיבטים המקצועיים המשותפים לכל עובדי הקרנות במוסד.

להשתלמויות יש תרומה חשובה לשיפור העבודה השוטפת ולבניית שיתוף פעולה בין המחלקות. יש כוונה להמשיך בהשתלמויות אלה. בנוסף, ניתנת הדרכה מקצועית ייחודית לעובדי המחלקה למפעלים מיוחדים.

שיטות עבודה

- מיחשוב התוכניות - הוחל בפיתוח תוכנה¹ שתאפשר בניית מאגר נתונים וסיוע בביצוע התשלומים לגורמים.

---

1 התוכנה פותחה והותאמה לצורכי המחלקה על ידי עובדת מינהל המחקר ותכנון, גב' שולי בר.

- בניית טפסים ומכתבים אחידים ליעול וקיצור התהליך.
- תכנון ובניית מאגרי מידע בנושאים שונים.

תוכניות לעתיד

- העמקה והרחבה של ההשתלמות המקצועית הניתנת לעובדי המחלקה.
- המשך פיתוח המערכת הממוחשבת והטמעת השימוש במחשב בעבודה השוטפת.
- פיתוח והעמקת פעולות שיווק במוסד ומחוצה לו.

נספחים

המוסד לביטוח לאומי - המחלקה למפעלים מיוחדים

פרויקטים שמועלים

מ"מון ביטוח לאומי כ"ל	תקציב שאושר	ח"שי הנסיון	הארגון המגיש	תאור	פרויקט	ענף	אימוהות	
							מ"מון ביטוח לאומי	אבטלה
94.0%	1,245,500 ₪	12	ביטוח לאומי	עודד עסקים קטנים למועלים	עסקים קטנים למועלים	אבטלה		
	1,324,700 ₪							
59.7%	96,431 ₪	17	חברות לשיקום האסיר	מרכז תעסוקתי, תמיכה במציאת, שילוב והתמדה בעבודה	אסירות משוחררות	אימוהות		
72.4%	1,066,900 ₪	28	האגודה לגמילה סאלימות במשפחה	מעון טיפול שיקומי לגברים אלימים	בל"מ- בית לגברים			
52.0%	959,664 ₪	28	משרד העבודה והרווחה	זירות קלט למשם במצבי חרום	זירות קלט			
47.2%	326,000 ₪	24	עמותה לסינוור קהילתי	יזמת, הדרכה, תעמולה, מימון וכיו"ד - על תושבי שכונות	חנות הזכויות			
62.0%	284,670 ₪	24	סינוור קהילתי	חנות הזכויות מרכז סיועו מקומי	חנות הזכויות-עכו			
82.2%	158,626 ₪	15	מתנ"ס אזרלי בקעת בית שאן	פתוח מנהיגות צעירה - במושבנים חלשים בבית שאן	פתוח מנהיגות צעירה			
	2,892,291 ₪							
25.3%	82,500 ₪	12	עמותה לפיתוח שירותים-שער הנגב	תעסוקה בקבלות מותאמת לקשישים ומודעות לבריאות	חזרה למקורות יחידיו			
66.1%	234,937 ₪	18	מרכז אור-קולי לקשיש	תקצורת קהילתית לניטלאים באופן הארץ	סלוגיה קהילתית			

ענף פרויקט	תאור	הארגון המגיש	חדשי		מימון ביטוח לאומי כ"ל	תקציב שאושר	הנסיג	מחזור	פרויקט
			תקציב	הנסיג					
מועדון הזכרון	שרותים לקשישים הסובלים מירידה בתפקוד הקוגניטיבי	עמותת מלב"ב	277,000	13	107,000	277,000	13	38.6%	
ניצולי שואה	תמיכה קבוצתית לניצולי שואה ולצוות של בני אבות	עמותת "עמך"	159,648	18	79,824	159,648	18	50.0%	
ילדים			1,118,648		504,261	1,118,648			
האתגר המשותף	חינוך משלים לילדי ותני ע"י מורים עלים מחנך העמים	עמותת זהב"י	1,200,000	12	327,750	1,200,000	12	27.3%	
הזמנה לדו שיח	הקמת רשת תקשורת למערך עלה לשיפור מצבם החברתי	גויס	2,332,235	36	664,834	2,332,235	36	28.5%	
חינוך לשיוון	חינוך לשיוון בין המינים בבאר שבע	העמותה לחינוך ותרבות	79,477	13	60,873	79,477	13	76.6%	
טיפול בנפגעי מין	פתוח והפולח מודל לטיפול קבוצתי באוכלוסיות שנפגעו מינית	מיס"ל	148,600	12	112,600	148,600	12	75.8%	
מועצת נוער אזורית	הקמת מועצת נוער משותפת-מושבים, קבוצים, ישובים ערביים	המרכזים הקהילתיים גלבע	144,510	12	89,160	144,510	12	61.7%	
מרכז מידע וסיוע	סיוע בהגנה על זכויות ילדים בלימודים ובעבודה - באשדוד	עמותת אב"י והחברה העירונית	518,506	27	213,656	518,506	27	41.2%	
מתחברים לנוער	התערבות עם נוער מנוחק על ידי תמיכות הנוער	מועצת תנועות הנוער	667,000	24	353,900	667,000	24	53.1%	
סדנאות לתלמידות	סדנאות לתלמידות במגזר הדתי והחרדי בנושא הילד החרדי	עמותת סולם לילדים מוגבלים	343,800	22	302,200	343,800	22	87.9%	
ספריות מודרניות רהט	מרכז חינוכי, טיפולי ותרבותי	עיריית רהט	1,025,672	36	975,672	1,025,672	36	95.1%	
ספריות מטת יהודה	מועדונים ספרייה-מרכז טיפוח למוזיקה, חינוכי, לא פורמלי	מ.א. מטת יהודה	1,238,580	36	748,872	1,238,580	36	60.5%	
ספריות מרחבים	מועדונים סיפרייה-מרכז טיפוח לימודי חינוכי לא פורמלי	מ.א. מרחבים	1,238,580	36	975,672	1,238,580	36	78.8%	
			8,936,960		4,825,189	8,936,960			

<u>ענף</u>	<u>פרויקט</u>	<u>תאור</u>	<u>הארגון המגיש</u>	<u>חדשי תכניב</u>	<u>תקציב שאומץ</u>	<u>מימון ביטוח לאומי % ב"ל</u>
				<u>תנסי</u>		
נכות						
ילדי מכורים לסמים		עבודה קבוצתית עם ילדי מכורים לסמים במסגרת 30 ישובים	משרד העבודה והרווחה	22	1,068,000 ₪	52.6% 562,000 ₪
צהרון משולב		צהרון משולב לילדים נזקקים ולילדים נכים גדושים	מרכז תרבות עמים לנוער בירושלים	28	1,300,080 ₪	24.0% 312,000 ₪
					2,368,080 ₪	874,000 ₪
<u>סיכום כולל:</u>					18,571,380 ₪	10,341,241 ₪

נספח מס. 2: ישובים שבהם הופעלו התוכניות

**המוסד לביטוח לאומי - המחלקה למפעלים מיוחדים
פרויקטים לפי ישובים**

תפריקט	ישוב	ריבוי ישובים
אסירות משוחררות	תל-אביב	
בל"מ- בית לגברים	רעננה	
דירות קלט		אשדוד
		אשקלון
		באר-שבע
		טבריה
		כרמיאל
		נצרת עלית
		עפולה
		צפת
		קרית גת
		קרית שמונה
האתגר המשותף		בת-ים
		הוד השרון
		חדרה
		חולון
		יפו
		כפר סבא
		מעלה אדומים
		עכו
		פתח תקווה
		קרית שמונה
		ראשון לציון
		רעננה
חזרה למקורות יחדיו	מ.א שער הנגב	
חינוך לשיון	באר-שבע	
חנות הזכויות	באר שבע	
		ירושלים
חנות הזכויות-עכו	עכו	
טיפול בנפגעי מין	ירושלים	
טלויזיה קהילתית	חיפה והקריות	

הפדויקט	ישוב	ריבוי ישובים
ילדי מכורים לסמים		אור יהודה
		אשדוד
		אשקלון
		בני ברק
		דימונה
		חולון
		חיפה
		טבריה
		טירת הכרמל
		יבנה
		ירושלים
		כסר יאסיף
		מגדל העמק
		נצרת
		נצרת עילית
		נשר
		נתיבות
		נתניה
		עוספיה - דליה
		עפולה
		קרית אתא
		קרית גת
		ראשון לציון
		רחובות
		רמלה
		תל-אביב
	ירושלים	
	מ.א. גלבוע	
	אשדוד	
מועדון הזכרון		בית שאן
מועצת נוער אזודית		דימונה
מרכז מידע וסיוע		ירושלים
מתחברים לנוער		ערד
		קרית גת

המרוקט	ישוב	ריבוי ישובים
ניצולי שואה		בני ברק ירושלים רעננה תל-אביב
סדנאות לתלמידות	ירושלים	
ספריות מודרכות רהט	רהט	
ספריות מטה יהודה		רוגלית שדות מיכה שריגים גילת מבועים מרחבים חיפה ירושלים
ספריות מרחבים		
עסקים קטנים למובטלים		
פתוח מנהיגות צעירה	בית שאן	
צהרון משולב	ירושלים	

נספח מס. 3: תוכניות בטיפול המחלקה בשנים 1996-1997

ענף	הפריקט	היוזם	תאור
אימהות	סדנאות לנוער מנותק	ליזנס ישראל ואחרים	טיפול אינטנסיבי לנוער מנותק באמצעות סדנאות ועבודה קבוצתית
אימהות	מעברים למובטלים	מתנ"ס - בית אידלשטיין	העשרת אוכלוסייה לא עובדת למציאת ושילוב בעבודה
אימהות	אימהות תשושות	האגף לשירותים חברתיים	אימהות תשושות ברוכות ילדים
אימהות	בית חם לנערה	עיריית חדרה	הקמת תחליף ל"בית" לנערות במצוקה
אימהות	בית חם לצעירים +18	שירותי רווחה אשדוד	דירת המשך לאוכלוסיית +18
אימהות	הורים שכולים-תאונות	יד הנקטפים	תמיכה בהורים שכולים שאיבדו ילדים בתאונות דרכים
אימהות	החממה לייזום חברתי	גיונס ישראל	החממה לייזום חברתי
אימהות	הלקוח במרכז - עניים	עיריית ירושלים	פיתוח שירותי עבודה חדשות עם אוכלוסיות חלשות בשירותי רווחה
אימהות	המרכז לדמוקרטיה פעיל	מח' לעבודה קהילתית	המרכז לדמוקרטיה פעילה - בשכונת ד' בבאר-שבע
אימהות	חינוך לאבהות לאסירים	הרשות לשיקום האסיר	קיום סדנאות לאסירים בנושא חזרה למשפחה
אימהות	יוצאי אטיופיה קופ"ח	גיונס ישראל	תוכנית לשיפור הטיפול ביוצאי אטיופיה במרפאות קופ"ח הכללית
אימהות	כריכיה בגבעת זאב	מח' לשירותים חברתיים	השאלת ספרי לימוד והקמת כריכיה
אימהות	ממק"ע	אגף הרווחה-חולון	משפחות מצוקה קשה ועמוקה
אימהות	מניעת הפלות חוזרות	האגודה הישראלית לתכנון משפחה	מניעת הפלות חוזרות והפחתת הסרואמה ומחלות אהומיות המתפתחות בעיקבותן
אימהות	מעברים-תעסוקה לנשים	מ.א.שער הנגב	לבנות לנשים בקיבוצים ומושבים מסלול מקצועי חדש-שינוי מודעות והכשרה
אימהות	מרכז סיפול למשפחה	גיונס ואגף רווחה חיפה	מרכז סיפול למשפחה-בחיפה
אימהות	מרכז יום לאסירות	הרשות לשיקום האסיר	מרכז יום לשיקום תעסוקתי לאסירות משוחררות
אימהות	מרכז מידע ניד	האגודה לקידום בריאות נשים	מרכז מידע ניד
אימהות	נישואי קרובים-עובדי	אגודת הגליל	פיתוח תוכנית מניעה בנושא נישואי קרובים-מנזר ערבי
אימהות	צעירים בסיכון +18	מח' לשירותים חברתיים	צעירים בסיכון אישי וחברתי מגיל +18
זר"ש	אלימות נגד קשישים	עיריית הרצליה חינוך ורווחה	מניעה וטיפול בתופעת האלימות נגד קשישים בהרצליה
זר"ש	העסקת קשישים סיעודי	אגודה למען הקשיש	פיתוח תוכניות תעסוקה לקשישים באזור חקלאי
זר"ש	זכאי חוק סיעוד	האגודה למען הקשיש בת-ים	אבחון ועוץ תזונתי לזכאי חוק סיעוד
זר"ש	חממה בגיל הגליל	מ.א. גליל תחתון	הקמת פינת חיות מחמד וחממה בבית גיל הגליל
זר"ש	סיפולי בית לקשיש	עלה עמותה למען הקשיש ברחוב	סיפולים ותעסוקת בית לקשישים ברחובות
זר"ש	סרום פנסיה	גיונס ישראל	הקמה והפעלה של מרכז עירוני ייעודי לתעסוקת פנסיונרים
זר"ש	מועדון ליצולי שואה	מועצה אזורית לב השרון	מסגרת חברתית סיפולית תומכת שתאפשר תהליך הזכרות
זר"ש	מכללת וזהב לקשישים	משרד החינוך-אגף המכללות	פיתוח מכללה לקשישים בעיר רמלה
זר"ש	משפחותונים בסברה	משרד הרווחה	רכיז קשישים לפעילויות שונות במעונות יום בסברה
זר"ש	ערן לקשישים	ערן	מתן עזרה ראשונה נפשית בסלפון לקשישים
זר"ש	שעות פנאי לגמלאים	ספריות קבוץ כבוי	קליטת מערכת מולטימדיה בספרייה לשרות הגמלאים
זר"ש	מחשבים לקשישים נכים	ארגון מיל"ב בחיפה	הכנסת מחשבים לקשישים מרותקים להעשרת הפנאי
ילדים	בריאות מינית	גיונס ישראל	מרכזים לקידום בריאות מינית לנוער בדגש בין תרבותי
ילדים	המרכז המשפחתי	מינהל קהילתי קרית - מנחם	תמיכה יעוץ למשפחות במצוקה
ילדים	יוצאי קווקז-בני נוער	החברה למתנ"סים	שילוב חברתי באמצעות קידום לימודי-פרייקט פ.ל.א.
ילדים	ילדז אלכוהוליסטים	אפשר-ומעור	טיפול קבוצתי למתבגרים - ילדז אלכוהוליסטים

פרויקטים שעדיין לא פועלים

תאור	היחום	הפריקט	ענף
ילדים ונוער במשפחות בהליכי גרושין ואחריהן	עיריית רחובות + שותפים	ילדי גרושים	ילדים
פיתוח מרכז רב מקצועי לטיפול בילדים בסיכון ביערה ערבית	מועצה מקומית-גדידה מר	ילדים בסיכון במר	ילדים
תוכנית לטיפול בילדים בסיכון ומניעת יציאתם מהבית	מועצה מקומית - איכסאל	ילדים בסיכון באיכסאל	ילדים
פיתוח מערך חינוכי בנושא התעללות בילדים במשפחות	אלי-האגודה להגנת הילד	ילדים מוכים-ה. מיוחד	ילדים
פיתוח שירות לילדים עדים לאלימות במגזר הערבי-נצרת	העמותה לטיפול המשפחה	ילדים עדים אלימות-ג	ילדים
הדרכת זוגות צעירים לפני הורות	מרכז אילה	לפני הורות	ילדים
פרויקט "מחשב אישי"	המפעל לפיתוח חברתי	מחשב אישי	ילדים
פיתוח והפעלת תוכנית חדשנית למניעת תאונות בקרב ילדים	המרכז הבין תחומי לחינוך בריאות	מניעת תאונות -ילדים	ילדים
מרכז חוויה פלוס	קיבוץ מגן זמ.א.אשכול	מעגלים	ילדים
הקמת מרכז חרום לילדים בגילים שונים	עיריית ראשון לציון	מרכז חרום -לילדים	ילדים
מרכז חרום לילדים ונוער -ראש"צ	האגף לשירותים חברתיים	מרכז חרום לילדים	ילדים
מרכז למשפחה -בשכונה ד' בבאר-שבע	אגף הרוחה-עיריית באר-שבע	מרכז למשפחה	ילדים
משחקיה -מרכז להשאלת משחקים	המרכז לגיל הוק	משחקיה	ילדים
תוכנית למשפחות ביולוגיות	המפעל להכשרת ילדי ישראל	משפחות ביולוגיות	ילדים
בניית שירות אומנה אלטרנטיבי לילדי פינימיות במשפחות ליד המוסד	האגודה למען בית יחזקאל	משפחות לווין-אומנה	ילדים
פתוח תכנית טיפול לשיקום של נפגעי סמים בתהליך של גמילה ושיקום	משרד הער"ר,מר' לטפול בסמים	נוער מכור לסמים	ילדים
מניעת נשירה-עולי אתיופיה	אגודה למען יהודי אתיופיה	נקודת מפנה	ילדים
הכשרת כוח אדם וטיפול קבוצתי בעברייני מין מתבגרים	שירות מבחן לנוער -משרד העבודה	עברייני מין מתבגרים	ילדים
פיתוח מיומנויות חיים וזמות בקרב בני נוער מנותק ונוער בסיכון	יזמים צעירים ישראל	פיתוח יזמות-נוער	ילדים
הקמת קו חם סלפוני לנוער וחיילים שיופעל על ידי מתנדבים	מתנס כפר יונה-רוחה פרדסיה	קו חם אזור השרון	ילדים
קשר קהילתי לילד חוסה במוסד	המועצה לילד החוסה	קשר קהילתי לילד חוסה	ילדים
שיפור בתנאים פיסיים וחינוכיים של מערך גמי סרום חובה	עמותת אלבסמה ואלאמאל	שיפור גמי סרום חובה	ילדים
מוקד חינוכי ממוחשב במשפחות של יוצאי אתיופיה	המרכז לטכנולוגיה חינוכית	תקשורת לעולים אסיופי	ילדים
טיפול בילדים עם בעיות תיקשורת באמצעות בעלי חיים	מרכז מילמן	בעלי חיים לאוסיסטים	נכות
תוכנית לשיקום מכרים נקיים בדרות מעבר ושילובם בפעולות מניעה	הרשות למלחמה בסמים	דרות למכורים נקיים	נכות
המשך הכשרת מכרים נקיים כמדריכי גמילה	ביה"ס לעבודה סוציאלית	הכשרת מדריכי גמילה-ב	נכות
שילוב חינוך שיקום ותעסוקה בהכשרת תלמידים מחינוך מיוחד לחיים עצמאיים	משרד החינוך-אגף לחינוך מיוחד	הכשרת נכים בוגרים	נכות
פיתוח תוכניות לילדים חרשים בתחום הקוגניטיבי והריגשי	מח"א	העשרה לילדים חרשים	נכות
חינוך מיני וחינוך לחיי משפחה למתבגרים חרשים בביה"ס גאולה	אגודת החרשים	חינוך מיני לחרשים מ	נכות
פתיחת חנות להפצת תוצרת למוסדות שיקום בצורה מסחרית	רעות-עמותה לבריאות נפש	חנות למוסדות שיקום	נכות
פיתוח שיטת טיפול לילדים חרשים-אורלית בלבד	שמע-קולנו	טיפול בילדים חרשים	נכות
מתן טיפול אונטסיבי בז מרכזים-טיפול פרטי קבוצתי ושיקומי	אפש"ר	טיפול לאלכוהוליסטים	נכות
פיתוח תוכניות העשרה לאוכלוסייה בתחום חברתי קוגניטיבי וריגשי	מח"א תל אביב	ליקוי שמיעה-ילדים	נכות
הקמת מוקד סלפוני מאויש על ידי רופאים למתן יעוץ	סולם-ארגון לסיוע לילדים	מוקד לילדים מיוחדים	נכות
פיתוח מרכז מידע יעוץ ליווי לנפגעי נפש מאויש על ידי מתנדבים ומקצועיים	שקל	מידע לנפגעי נפש	נכות
שילוב בין ילדים רגילים לילדים חריגים במסגרת שבוטות של משחק יצירה סולל	מתנ"ס לאו בק -חיפה	משמי"ש-שילוב ילדים	נכות

פרויקטים שעדיין לא פועלים

תאור	היתום	הפרויקט	ענף
התערבות בנשים עם דכאון לאחר לידה או בסיכון גבוה ל-PPD	משרד הבריאות מכון ליש גרטנר	נשים בסיכון ל-PPD	נכות
פיתוח תוכנית באוכלוסייה המבוגרת הסובלת מפיגור לקידום עצמנותם באמצעות מתן עזרה נפשית בסלפון בערבית	אקים ישראל	סינגור עצמי-פיגור	נכות
להביא לשינוי בהיקף פעילות הנכים, לפתח שרותים, לשלבם בקהילה	עך	עך בשפה הערבית	נכות
תוכנית לאסירים שהשתחררו והם זקוקים למערכת סיפולית אחזקותיה אונטסיבית	החברה למתל"סים	קהילה נגישה	נכות
סיפול גמילה מהימורים	משרד הבריאות	שיקום לאסירים קשים	נכות
	עיריית ראשון לציון	שיקום קלפני רחוב	נכות

נספח מס' 4: גופי המחקר, לפי תוכנית, בשנים 1996-1997

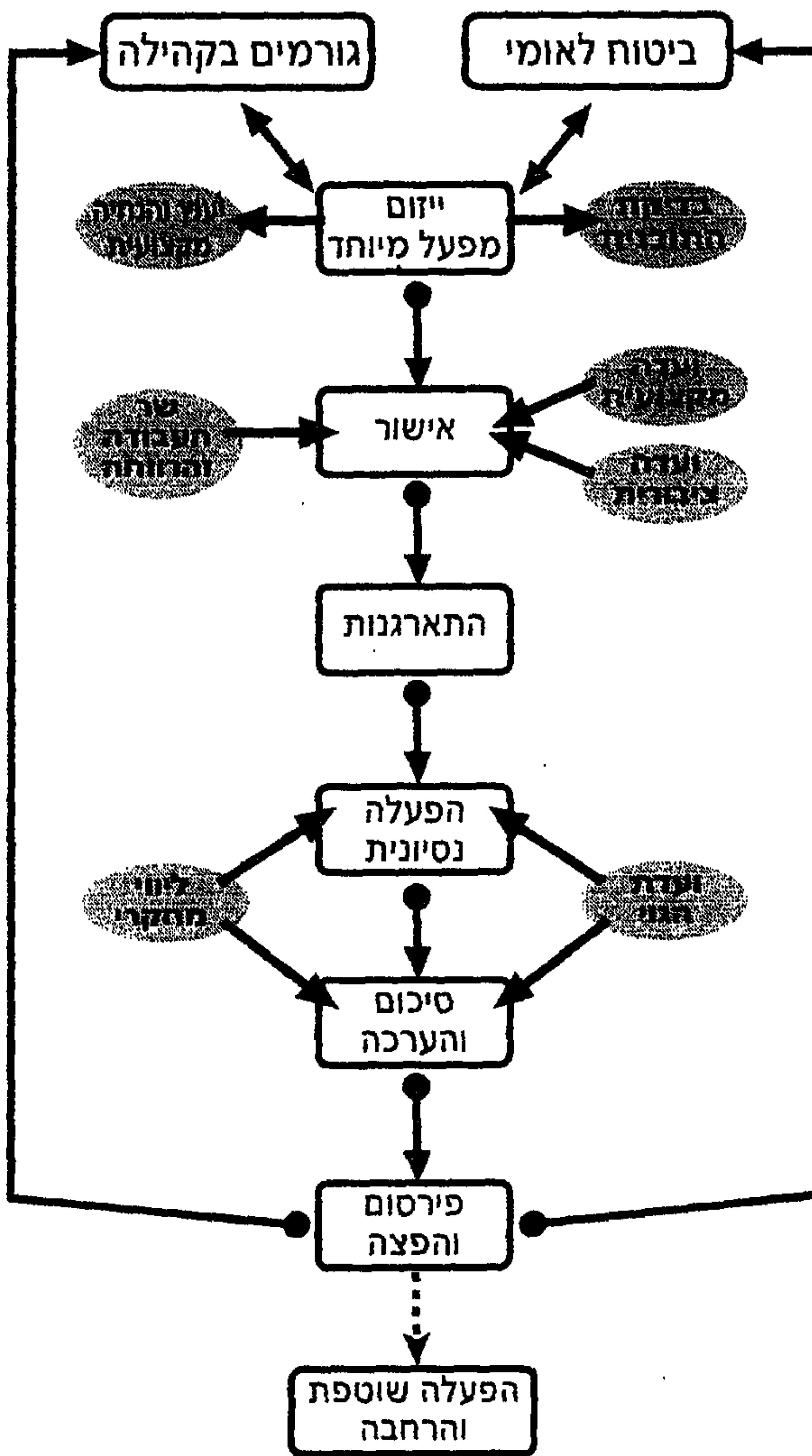
תקציב המחקר (במחירים שוטפים)	החוקר הראשי	מעמד משפטי של הגוף	שם התוכנית	
70,000	ד"ר מירי לוין-רוזליס ד"ר נעמה בר-און	פרטי - שעל	ילדי מכורים לסמים	1.
40,000	ד"ר פרלה ורנר	אוניברסיטת חיפה	מועדון הזכרון	2.
40,000	ד"ר הלל נוסק	פרטי	טלויזיה קהילתית	3.
50,000	חגית הכהן חיה אמזלג	פרטי - מתווה	חנות הזכויות - עכו	4.
60,000	חגית הכהן חיה אמזלג	מתווה	חנות הזכויות - באר שבע וירושלים	5.
30,000	ד"ר יהושע הנדלס	פרטי	חזרה למקורות	6.
60,000	גדעון טלטש דינה קידר	פרטי - אדם עמית	מרכז מידה וסיוע	7.
40,000	ד"ר הנק הבסי	פרטי - מכון אלה	מועצת נוער אזורית	8.
70,000	ד"ר אברהם כרמלי	פרטי - פילת	מתחברים לנוער מנותק	9.
150,000	ד"ר הלנה דה-סביליה	עמותה - מכון כרמל	ספריות מודרכות מרחבים ועדולם	10.
50,000	נביל חטאב	פרטי	ספריות מודרכות ברהט	11.
60,000	ד"ר אברהם כרמלי	פרטי - פילת	סדנאות לתלמידות חרדיות	12.
57,213	ד"ר מירי לוין-רוזליס נעמה בר-און	פרטי - שעל	בית לגברים מכים	13.
90,000	חגית הכהן חיה אמזלג	פרטי - מתווה	זירות קלט לשעת חרום	14.
-	דליה גורדון	מינהל מחקר ותכנון ביטוח לאומי	עסקים קטנים למובטלים	15.
60,000	יעל פרי	פרטי	צהרון משולב	16.

תקציב המחקר (במחירים שוטפים)	החוקר הראשי	מעמד משפטי של הגוף	שם התוכנית	
40,000	ד"ר יונתן אנסון	אוניברסיטת הנגב	שיוויון בין המינים	17.
40,000	ד"ר עמוס ספקטוד	אוניברסיטת תל-אביב	ניצולי שואה	18.
60,000	דינה קידר גדעון טלטש	פרטי - אדם עמית	מרכז יעוץ ומידע לילדים	19.
40,000	ד"ר אזרחי	פרטי - מרטנס	פיתוח מנהיגות צעירה	20.
	דבי יוסף	מינהל המחקר והתכנון, ב.ל	אסירות משוחררות	21
	דבי יוסף	מינהל המחקר והתכנון, ב.ל	האתגר המשותף	22
	דבי יוסף	מינהל המחקר והתכנון, ב.ל	טיפול בנפגעי מין	23
150,000	טלל דולב	מכון ברוקדייל	הזמנה לדו-שיח	24

Snati97(mifal)

שלבים בהתפתחות של מפעל מיוחד

מפעלים מיוחדים

ביתן להזמין פרסומים במוסד לביטוח לאומי, מינהל המחקר והתכנון,
שד' ויצמן 13, ירושלים 91909, טל. (02)6709579